UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Prædijs & alijs rebus mi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

De excuſationibus veteranorum. Rub. LXV.

LEX I.

Vi cauſaria. Veterani excuſantur a tutela, niſi filioꝛu3 commilitonum, ſeu conueteranoꝛum. h. d.

Qui numero liberorum, ſe excuſant. Rub. LXVI.

LEX I.

Vi ad tutelam. Numerus liberoꝛum ſecundum diuerſitatē locoꝛum a tutela excuſat, ⁊ filij defuncti non computantur in numero, h. d.

Qui ætate ſe excuſant. Rub. LXVIII.

LEX VNICA.

PAter. Etas ſeptuaginta annoꝛum excuſat a tutela hoc dicit.

Qui numero tutelarum. Rub. LXIX.

LEX VNICA.

SI tres. Tria onera tutelarum non affectata pꝛeſtant excuſationem ab his, ⁊ in his, que ſunt diuerſi generis, ⁊ que non pꝛoſunt ſingula, multa iuuant. h. d. ¶ † No. hunc tex. ⁊ ſigna tibi ibi. ſed imperfecte ⁊ c. qui facit ad multa maxime ſi habeo teſtem vnum ⁊ famam, quod non ſit plena pꝛobatio, ⁊ ſimilia. Dicam tibi foꝛte in l. in bonefidei. ʒ. de iureiu. ⁊ ff. eo. l. admonendi. dante Deo.

De curatore furioſi [a] vel prodigi. Rub. LXX.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ De curatoꝛe furioſi. In datione curatoꝛis furioſi, quoꝛum citatio requiratur, ⁊ an poſſit dari ſine requiſitione, vide Ale. conſi. lxxxvj. in ij. vo. Fulg. conſi. lxxx.

LEX I.

CVratoꝛes. Cauſa accidentalis inſpicitur, demu3 cauſa naturali finita. h. d.

LEX II.

ORationis. [a] Quod conſtitutum eſt in pꝛohibendis alienationibus rerum minoꝛum, extenditur ad res furioſoꝛum. h. d. ¶ Not. hanc l. [b] quod leges loquentes de minoꝛibus, ⁊ eoꝛum fauoꝛe extenduntur ad furioſos, ⁊ mente captos. h. d.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Orationis. Sed in ſurdo, ⁊ mente capto, vtrum ſemper egeant curatoꝛe, vide Bar. in l. cui coꝛum. ſ. fi. ff. de poſtu. ⁊ ibi dixi quid in mente capto ⁊ furioſo, ex oppoſito ex hac l. limita glo. no. quod pꝛiuilegia competentia pupillo, extenduntur ad furioſu3 ⁊ pꝛodigum, cui bonis eſt interdictū, ⁊ alibi non reperitur. Simile in pꝛiuilegijs, tamen poteſt induci pꝛo ſimili id quod not. in l. marcellus. de fide. ⁊ in l. interdum. in fi. gl. magne, de condi. inde. ⁊ ita dicit Bal. in c. ij. de beneficio fratris. ⁊ iſtam g. etiam ſequitur Bal. in l. iubem⁹. in ij. q. de ſac. eccl. ⁊ ideo per hanc gl. dicit Bal. in l. fi. circa prin. ʒ. in quib. cau. in integ. reſt. quod beneficium illius l. videlicet, quod in minoꝛibus non currit pꝛeſcriptio, extenditur ad furioſos ⁊ pꝛodigos, ⁊ hoc expꝛeſſe tenet gl. ⁊ Bal. hic ⁊ adde Bal. in l. ij. ſ. ſi a pupill. in fi. ⁊ ibi eſt tex. ff. pꝛo emp. ⁊ Bal. in l. infantis. in iiij. q. j. qui admi. ⁊ ibi dixi, quod reſtituitur i, inte ſicut minoꝛ, de quo p Bal. in l. marcellus. ⁊ adde hic. l. qui neque. ⁊ ibi Bar. de reb. c. vbi etiam de pꝛodigo pꝛobatur, ⁊ idem tenet Bar. ⁊ Imo. ibi in pꝛinc. vbi dicit hanc gl. ſing.

b POMA. ¶ No. hanc l. Vide Barb. conſi. xlij. vol. j. ⁊ Anch. v. vbi per no. hic dicit, quod ſicut pupillis, ⁊ minoꝛibus, non currit pꝛeſcriptio durante pupillari etate ⁊ minoꝛi, ita etia3 non currit furioſis durante furoꝛe.

LEX III.

SI pater. Filij poſſunt petere patribus mēte captis curatoꝛem, qui habebit legitimam adminiſtrationem, hoc intendit in ſumma.

LEX IIII.

CVm repudiante. Mater filie furioſe cōcedere curatoꝛem nō poteſt. h. d.

LEX V.

EX lucrum. Emancipatus poteſt eſſe curatoꝛ legitimus fratris ſui. h. d.

LEX VI.

CVm alijs. Hec eſt bōa lex, ⁊ bonus caſus. Curatoꝛ furioſi ceſſat ab adminiſtratione tempoꝛe dilucidi interualli, ⁊ eam reaſſumit reuertente furoꝛe. h. d. Tene menti hanc l. nota. ad multa.

LEX VII.

a **CVm furioſus.** [a] Pater eſt legitimus adminiſtratoꝛ filij furioſi, h. d.

ADDITIO.

a POMA. ¶ Cum furioſus. Filio ergo famil. non datur curatoꝛ, qđ intellige quando datur perſone. ſed vbi daretur rebus, vel ad certum actum, tunc bene poteſt conſtitui. ita dicit gl. in ver. hereditati. in l. fi. ſ. ſinautem. ij. j. de bo. que liber. de qua Alex. conſi. lix. vo. ij. P. PAV. P. ¶ Cum furioſus. circa regulam huius leg. quod nullus amoꝛ vincit paternum, vide Alex. conſi. ccccxlj.

ſ. Sinautem parentes. Pater poteſt furioſum inſtituere ⁊ ei exemplarie ſubſtituere, ⁊ furioſo filio ſuo queritur paterna hereditas, non extraneoꝛum, ſed debet per curatoꝛem peti bo. poſſ. h. d. vide gl. ſuper verbo, antiqua. ¶ No. quod per bo. poſ. contratab. per ſolam agnitionem irritatur teſtamentum, ſicut per ſolam agnitionem habetur bo. poſ. non tamen requiritur ſolennitas pꝛopꝛia, ⁊ debita in querela. dixi tibi j. quoꝛum bo. l. j.

1 ☞ Si eſt datus curatoꝛ furioſo, ſine pꝛeſentia epiſcopi valet datio.

ſ. Sed cum antiquitas. Curatoꝛ furioſi teſtamentarius, non debet ſatiſdare, ſed debet ſolenniter iurare, ⁊ inuentarium conficere. Curatoꝛ vero legitimus, vel datiuus tenetur ſatiſdare, ſi nō eſt idoneus facultatibus, Item datiuus eſt dandus foꝛma tradita hac l. h. d. † Iam cōſului, * datus fuit curatoꝛ furioſo ſine pꝛeſentia epiſcopi ⁊ pꝛimatū, an valeat. Breuiter determinaui quod valeat, vt inſt. de cu. ſ. furioſi. vbi ſoli pꝛeſidi permittit. ⁊ liber. inſtit. fuit factus poſt codicem, vt patet in pꝛoe. inſtit. † Et ſi dicis mihi, hec lex, ⁊ l. de creationibus. ʒ. de epiſ. au. fuit in illis quinquaginta deciſio. que fuerunt addite huic libꝛo poſt compilationem inſti. de quib. fit mentio, ʒ. de emen. Inſti. co. nego tibi iſtam, pꝛobes ſi potes, ſi non pꝛobabis, ſuccumbes, arg. eius quod no. in l. eum actum in fi. ff. de neg. geſt. † Preterea conſuetudo illas leges non appꝛobauit in hoc quod hic dicitur de pꝛeſentia epiſcopi, ⁊ pꝛimatum, ergo ⁊c. vt extra de treu. ⁊ pace. c. ij.

ADDITIO.

* ALEX. ¶ Iam conſului. Vide quod no. Bar. in l. cui coꝛam in fi. ff. de poſtu. ⁊ conſi. cuius meminit hic Bar. eſt conſi. cxliiij. incip. Iudex communis Aſſiſij.

ſ. Tali itaque. Hereditas furioſo delata poteſt per curatoꝛem agnoſci, vt ſi furioſus ad ſanam mente3 peruenerit, poſſit ſibi eam retinere ſiue reſpuere. Et ſi in furoꝛe deceſſerit, ad heredes furioſi non tranſit, ſed legata, ⁊ ſideic. ſine dubio acquiruntur, ⁊ tranſmittuntur.

ſ. Sinautem. Curatoꝛe defuncto, alius eſt creādus foꝛma ⁊ oꝛdine antedictis.

De predijs & alijs rebus minor. ſine decreto non alienan. Rub. LXXI.

LEX I.

a **VEnditio.** [a] Pꝛohibitio alienationis rerum minoꝛum non extenditur ad alienationem neceſſariam. h. d.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Venditio. No. perpetuo, quod in rebus que non poſſunt ſine decreto alienari, non ſufficit habere licentiam a iudice, niſi iudex declaret cauſam quare alienet. gl. eſt no. in l. ij. j. ti. j. videtur pꝛobari in l. lex. que tutoꝛes. ibi pꝛobationum cauſe. ʒ. eo. de admi. tu. ⁊ j. eo. l. mirum. ⁊ vide Bal. in l. fi. j. eo.

LEX II.

NOn eſt vobis Quod ipſo iure non tenet, nō poteſt reſcindi per reſtitutionem. Secus ſi tenet, ⁊ pupillus decipiatur. h. d.

LEX III.

CVm emancipatis. Etiam pater curatoꝛ, non poteſt bona filioꝛum alienare ſine decreto.

LEX IIII.

NOn ſolum. Nullo tit. poſſunt immobilia minoꝛis alienari ſine decreto, ⁊ minoꝛ reuocans, debet reddere quod accepit.

LEX V.

ET ſi pꝛeſes. Decretum interpoſitum ex falſa cauſa, nullius eſt momenti.

LEX VI.

* **MInorum.** *Non ſufficit cauſam allegari per libellum, ſed debet coram iudice perfecte probari.

ADDITIO.

* CLAV. DE SEISS. ¶ Minorum. Unum nota circa hanc l. ꝙ ſi iudex daret curatorem minori ad alienandum, ꝛ ſtatim, puta eodem die interponeret decretum alienationi cum authoritate illius curatoris, nihil valeret: quia ex breuitate temporis apparet non interueniſſe cauſe cognitionem, vt per Bar. in l. prolatam. ꝛ in l. ex ſtipulatione. C. de ſent. ita conſuluit ſing. Pet. de Anch. conſi. lxxij. in cip. viſis ꝛ diligenter conſideratis actis ꝛ actitatis. ꝛ ſequitur Alc. conſi. ccxx. inci. viſis verbis teſtamenti. in vlt. col. vo. ij. Adde Iaſo. l. ij. ff. de off. eius. Idem conſuluit Pau. de Ca. conſ. xcj. inc. ſuper eo quod queritur. ꝙ etiam ſi maritus in inſtrumento atteſtaretur ꝙ iudex cum cauſe cognitione decretum interpoſuit, non ſufficit: qꝛ cauſe cognitio non potuit tunc interuenire. ꝛ ſic ſuccedit doctrina Bar. in auth. ſi quis in aliquo documento. ſ. de eden. imo plus dicit ibidem ꝙ etiam iudici non creditur, per regulam Bart. in l. ꝛ ſi forte. de conſti. pecu. dicit ergo quod neceſſe eſt fieri duo inſtrumẽta: vnum de cauſe cognitione, aliud de decreti interpoſitione. pro quo facit quod no. Bar. quoad inſtrumentum in l. j. C. de fide inſtr. ꝛ iur. haſt. fiſc. li. x. Sed contra ſecũdum ſcilicet de decreto, facit gl. ibi. ꝛ contra eũ videtur velle Bal. in l. fi. j. eo. faciunt que de decreto ſcripta ſunt poſt Bar. in l. j. C. de pred. curial. li. x. ſed poſſet dici dictum Pau. habere locum in minoribus magiſtratibus pro quibꝰ non preſumuntur ita omnia ſoleniter acta. vt no. Bal. in l. tutores. ff. de cõfer. tutor poſt Azo. in ſumma, de tutor. ꝛ curat. qui ſatis nõ deder. Ad hoc tamen vide quod no. Alex. in l. ſciẽdũ. ff. de ver. obli. vbi facit mentionem de illo conſi. Pau. quod conſiliũ etiam ſequitur Fely. in c. eccleſia S. Marie. de conſti. Item ad conſi. Pe. de Anc. lxxij. optime facit quod ponit Fel. in c. paſtoralis. in prin. de reſcri. vbi dicit ꝙ quando eodem die fiunt duo inſtrumenta, nec apparet de hora, preſumitur quod incontinenti vnum poſt aliud ſunt facta, ſi in eodem loco, ꝛ coram eiſdem teſtibus.

LEX VII.

1 ☞ Actiones iudicantur inter mobilia, ꝛ immobilia reſpectu illius quod venit in obligatione.

SI ad reſoluendam. Sicut minor non poteſt alienare immobilia, ita nec obligare[a] de alienando. h. d. ſecundum lect. gl. bonam, ꝛ veram. Secundum hoc habes hic caſum clarum † qđ actiones iudicantur inter mobilia ſeu immobilia reſpectu illius ꝙ in obligatione venit, ꝛ in ipſa actione. vt hic vides tex. quia minor non poteſt alienare, ita nec promittere aliquid immobile. De hoc vidiſtis, ſ. ſi aduer. tranſac. l. j. ꝛ l. ij. ꝛ l. iubemus. §. j. ſ. de ſacroſ. eccle.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Nec obligare. Unum tamen no. quod. Bald. in l. de fideicom. ſ. de tranſ. dicit quod minor. xxv. an. poteſt remittere ſpem quam habet ad immobilia ſine decreto iud. per illum tex. quod dicit alibi non reperiri clarius. facit l. ſi pater. ſ. quando mu. offi. tu. ꝛ hunc tex. no. alleg. Bal. in l. preſes. ſ. de tranſa. quod ſicut in contractu requiritur decretum, ita etiam in diſtractu, quod no. ꝛ etiam dicit quod in feudo cõpromiſſo requiritur interpoſitio decreti, ſi fit de re immobili. adde tamen ꝙ in obligatione bonorum pupilli quã tutor preſtat pro cautione litis de iudicio ſiſti vel iudicatum ſolui non requiritur decretum iudicis in minore.

LEX VIII.

PRedia Ex cauſa donationis propter nuptias, immobilia non poſſunt alienari ſine decreto. h. d. ¶ † No. ergo qđ ex cauſa dotis, vel donationis propter nuptias, immobilia ſine decreto non poſſunt alienari. Vidiſtis in l. lex que tutores. ſ. de admi. tuto. h. d.

LEX IX.

ET ſi is quem. Licet alienatio ſit prohibita fauore minoris, alij tamẽ poſſunt obligari, ꝛ eorum res obligare. h. d. ¶ Op. ſi non valet principale, non valet acceſſorium, vt ſ. de le. l. non dubium. Sol. ibi dixi, ꝛ plenius dixi in l. cum lex. ff. de fideiuſſo.

LEX X.

1 ☞ Minor qui vendicat alienata, quando ꝛ quid habeat ꝓbare.

a **PRediorum.** [a]Minor vendicans iure alienata, tenetur reſtituere pretiũ, quatenus probatur in eius vtilitatem conuerſum, h. d. Videtur ergo † quod iſte, qui vult conſequi pretium, debeat probare in pupilli vtilitatem eſſe conuerſum. Sed contra imo minor debet probare ſe pecuniã perdidiſſe, ꝛ ſe leſũ eſſe vt l. nam ꝛ poſtea. §. ſi minor. ff. de iureiu. Sol. gl. valde notabi. Quandoque contractus eſt nullus, ꝛ tunc aduerſarius minoris debet probare ipſum eſſe locupletatum. Hic eſt caſus hic. Quãdoque eſt contractus aliquis, ſed petitur reſcindi, tunc ipſe minor probare debet. Hic eſt caſus in l. contra. Fallit in feneratore, vt l. j. ſ. ſi aduer. cre. ꝛ ibi plenius dixi. ratio eſt, quia vnuſquiſque debet probare cauſam ſeu id, quod eſt cauſa ſue intentionis, vt ibi dixi.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Prediorum. Vide quod no. Bar. in l. ſi cum dotem. ſ. j. ſol. mat. hic contra.

LEX XI.

1 ☞ Si minor agit ad alienata, quando per reſtitutionem, ꝛ quando alia actione ipſi ſuccurratur.

3 Immobilia minoris ob famem, cum decreto alienantur.

a **SI quidem.** [a]Hec eſt not. l. Si alienatio eſt nulla, nõ eſt neceſſaria reſtitutio, alias poteſt per reſtitutionẽ reſcindi. h. d. Tene menti, quia ... de facto. ¶ † Quero ad quid dabitur reſtitutio: videte dom. reſtitutio illud reddit, quod abſtulit leſio, vt l. j. ff. de mi. ꝛ l. ꝙ ... §. reſtitutio. eo. ti. Nunc ad propoſitum quando minor ... in eo ꝙ vendidit, quia non expediebat ſibi vendere, tunc ... aduerſus venditionem, vt reſcindatur venditio, vt ipſe ... ſicut ſi non eſſet facta venditio, per ti. ſ. ſi aduer. ven. Quando ... leſus in eo ꝙ male vendidit, qꝛ bene expediebat ſibi bene ... ſed debebat vendere pretio cariori, tunc reſtituitur in integrũ, vt ... tium ſuppleatur, nõ vt vẽditio reſcindatur. Ita poteſt probari ꝛ probatur in l. ſi res. §. j. ff. de iure do. Quandoque minor eſt leſus non in eo quod vendidit, nec in eo quod male vẽdidit, ſed in eo ꝙ pecuniam acceptam conſumpſit, tunc reſtituetur aduerſus ſolutionem, per ti. ſi aduer. ven. Et per hoc habes quomodo debes formare libellum[b] ꝛ poſitiones, ꝛ ad quid petas reſtitui, vt ex predictis colligitur ſatis bene.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Si quidem. Decretum iudicis non impeditur reſtitutione. Fallit, ſi in decreto eſſet taxata eſtimatio rei vendite, ſecundum gl. no. ibi Bar. in l. pretor ait. ver. permittitur. de mino.

b ALEX. ¶ Formare libellum. No. practicam reſcindendi venditionem factam a minore. Et adde Bar. in l. ſi ſine herede. § interpoſito. ff. de admi. tut. Sed Bal. hic contra.

LEX XII.

OBes alienum. Ob es alienum, vel ſimilem cauſã poſſunt immobilia cum decreto alienari. h. d. ¶ Op. ſ. eo. l. predia. Solu. quod hic dicit, ob es alienum tantũ, ſubaudias vel ſimilem cauſam, ergo*quod licet[a] in l. ſit dictio taxatiua, [b]tamen extẽditur ad caſus ſimiles, virtute aliarum legum. Facit quod habuiſtis in l. ... lud. ſ. de ſac. ecel. in l. ſerui nomine. ff. de vſuc. de reg. iur. l. ... No. vlt. gl.[c] que eſt hic q̃ enumerat caſus, ex quibus poteſt alienari, quam vide, ꝛ ibi not. † Item ob famẽ, ꝛc. ſimiles caſus habes que gl. ponit hic, quam vide ꝛ no. ꝛc.

ADDITIONES.

* CLAV. DE SEISS. ¶ No. ergo. Iſtud habet locum etiam ſi taxatiua eſſet geminata. Alex. conſil. cxxx. vol. iiij. vide tamen quod dicit Ro. cõſ. cccclvj. ꝛ Iaſ. in l. cognitio. ff. de officio eius cui mã. eſt iuriſdict.

a POMA. ¶ Ergo quod licet. De iſta materia vide aliqua per Iaſ. in l. ſi mora. ff. ſol. ma. ꝛ latius Feli. in c. paſtoralis. extra de ... vide Anch. in c. canonum ſtatu. col. lxiiij. de conſti.

b ¶ Taxatiua. Not. de dictione taxatiua, vide Bal. in l. cum quo ... pe. ad l. Fal. ꝛ latius in l. ſi cõſtante. ſo. mat. ꝛ eſt tex. cum gl. in l. ... de pac. pro quo etiam Bar. in l. j. in prin. ſi quis ius di. non obtem. Dy. in regula, in argumentum lib. vj. vide tamen Bal. in l. j. de ... dic. ꝛc. Ex oppoſito no. gl. que voluit quod fundus ſterilis non poteſt alienari, eccleſia tamen hoc poſſet. Sed alia gl. tenuit contrarium videlicet quod idem eſſet in minore vt eſt gl. in l. mandatum. §. ſi tutores. ff. de offi. eius cui mã. eſt iuriſdi. ꝛ ibi per doc. ꝛ Bar. l. ij. j. de agric. ꝛ cenſi. li. xj. Adde gl. ꝛ ibi Bar. in l. cum hi. §. cum ... ſa. ff. de tranſa. ꝛ quod habetur in l. fi. §. ſin autem. C. de bon. que ... ¶ Adde de taxatiua Pau. de Ca. conſi. ccxcviij. Oldr. conſi. ...

c ALEX. ¶ No. vlt. gl. Et nota ex iſta gl. quod dos ꝛ alimenta ... parantur. Vide Bar. in auth. res que. j. commu. de leg. ... in l. non omni. ſ. de admi. tut. ꝛ Bar. ꝛ Imo. in l. Meuius. § ... iiij. q. de le. ij. per Bar. ꝛ quod dixi in l. fi. ff. de his qui. vt indig.

LEX XIII.

ETiam. Predium emphyteuticum non poteſt alienari ſine decreto. h. d.

LEX XIIII.

VEtere. Minor vendicans alienata iniuſte, doli exceptione repellitur, niſi pretium in eius vtilitatem conuerſum reſtituat. h. d.

LEX XV.

SI minor. Non poſſunt pro alio debito immobilia in ſolutum dari, ſine decreto. h. d.

LEX XVI.

SI predium. Immobilia alienata ſine decreto iudicis, in cuius territorio res eſt poſſunt vendicari, ſed pretium in eius vtilitatem conuerſum reſtitui
1 debet. Signa ibi tex. in qua ſitum eſt, ⁊c. ¶ † No. quod ſufficit decre
a tum illius iudicis, in cuius territorio[a] res eſt, ſufficeret etiam decretum illius iudicis, qui habet pupillum ſub ſe, licet non habeat rem ſub ſe, vt l. magis puto. §. illud. ff. de reb. eorum.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Territorio. Quid ſi iudex interponat decretum ſuper alienatione, vide etiam Bal. hic, ⁊ in l. ſi predium. in l. j. C. de contrahen. emp.

LEX XVII.

INter omnes. Minor diuidendo, nō poteſt alienare, niſi prouocetur a maiore. h. d. De hoc dicvt habuiſtis in l. iubemus, in prin. de ſacr. ſan. eccle.

LEX XVIII.

SI minores. Propter debita non poſſunt immobilia alienari, niſi cauſa probata, ⁊ interueniente decreto.

---

1 Quando decreto[a] opus eſt. Rub. LXXII.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ Quando decreto. An conſuetudine induci poſſit quod res minoris alienari poſſit ſine decreto vide quod ſic, Iaſ. i l. de qui. ff. de legib. vbi alle. Bal. ⁊ Ang.

LEX I.

SI probare. Ex voluntate parentis pupilli adhibita in contractu, poſſunt immobilia alienari ſine decreto. h. d.

LEX II.

ILlud requirendum. Si venditio fit ex licentia principis, non requiritur decretum iudicis. h. d.

LEX III.

a **PRedium.** [a] Ex voluntate defuncti manifeſta poſſunt immobilia alienari ſine decreto. h. d. Vide gl. que eſt hic, ⁊ ibi eam ſigna. De materia iſtius gl. ſcilicet qualiter executores vltimarum voluntatuȝ poſſunt vendere, dixi in repetitione. l. alio. ff. de ali. ⁊ ciba. legat. vbi tractaui ſolum de materia huius gloſſ. Et fuit pulchra, vtilis, ⁊ noua repetitio. Et vide per Cy. in l. id quod pauperibus. C. de epiſc. ⁊ cleri.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ Predium. Vide Alex. conſi. lxij. volu. ij. Vide Ro. conſi. cccxciiij. quem ſequitur Iaſ. in l. preſens. ver. ij. principaliter. ff. de poſthu.

LEX IIII.

ET ſine interpoſitione. Res que vſu conſumuntur poſſunt alienari ſine decreto. h. d.

Si quis ignorans rem minoris eſſe ſine decreto comparauerit. Rub. LXXIII.

LEX I.

SI ea que. Emptor malefidei non pſcribit. Emptor bone fidei longo tempore preſcribit. h. d.

LEX II.

SI contra. Minor rem alienatam iniuſte vendicat cum fructibus, niſi emptor habuerit bonam fidem.

LEX III.

POſſeſſiones. Iniuſte alienata etiam a ſecūdo emptore vendicantur, niſi preſcripſerit.

LEX IIII.

QUoniam. Poſſeſſor bone fidei preſcribit cōtra minorē, ſpatio longi temporis, a die qua factus eſt maior.

---

* Si maior factus, alienationem factam ſine decreto ratam habuerit. Rub. LXXIIII.

ADDITIO.

* CLAV. DE SE SS. ¶ Si maior factus. Iſtum titulum limitat ſingulariter Ro. conſi. liiij per l. j. cum ſua glo. non habet locum quando in contractu qui ratificatur, dolus interueniſſet, cum ratificans non habuiſſet notitiam.

LEX I.

1 ☞ Quando in alternatiua obligatio eſt ſpecies ⁊ quantitas, an poſſit fieri compenſatio.

a **CUm proponas.** [a] Ratihabitio maioris preiudicat in iure, quod ſibi competit ratione precedentis minoris etatis, non in eo quod competit cuilibet maiori, hoc primo. ¶ Item quando in ſolutione, ſeu in obligatione, eſt ſpecies, ⁊ quantitas alternatiue, ratione quantitatis poteſt fieri compenſatio. h. d. † De hoc quā
1 do in alternatiua obligatione eſt ſpecies ⁊ quantitas, an poſſit fieri compenſatio vide l. ſi debeas decem. ff. de compen. ⁊ vide quod plene dixi in l. ſi ſeruus. §. ij. ff. de furtis.

ADDITIO

a P. PAV. P. ¶ Cum proponas. Limita niſi minor fuiſſet dolo inductus ad contrahenduȝ, licet poſtea ratificaret factus maior, nō rehaberet, niſi eſſet certioratus de tali dolo, vide Ro. conſi. liiij.

LEX II.

SI ſine. Indebite alienata poſſunt vendicari, niſi ratihabitio, vel preſcriptio, vendicantem repellat. h. d.

LEX III.

a **SI quando.** [a] Si immobilia ſunt ſine decreto alienata titulo oneroſo a minore vel eo
b ſciente, taciturnitas quinquennij[b] eo effecto maiore ratihabitionem inducit. ſi titulo lucratiuo requiritur taciturnitas longi temporis. h. d. ¶ No. l. eſt ſingularis valde. Tenementi iſtam l. quāto plus potes rogo te. ¶ Opp. C. ti. j. l. fi. vbi requiritur preſcriptio longi tempo. Sol. quando ipſe minor vendidit, vel alius eo ſciente ſtatuta ſunt tempora hac l. diffinita. Sed quando vendidit alius ignorante minore, tunc haberet locuȝ l. contraria. ¶ Ad vnum tamen aduerte, quia illud, quod hac l. dicitur, non eſt proprie preſcriptio, ſed inducitur quedam ratihabitio tacite. Et ideo quocunque modo intra illud tempus, minor iſte factus maior, declarat ſe nolle ratum habere, lapſus huius temporis non obeſſet, ſed in l. contraria inducitur preſcriptio, ⁊ debet interrumpi modis legitimis, ad interrumpendam preſcriptionem inductis. De quibus videbitis in l. cum notiſſimi. §. ſed ⁊ ſi quis. ff. de preſcr. xxx. ann. Dixi plene ⁊ pleniſſime in l. naturaliter. ff. de vſucap.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Si quando. Et no. quod taciturnitas huius temporis, inducit ratihabitionem, non ſolum circa geſtum principaliter, ſed etiam circa continentiam, ⁊ dependentiam ab eo. Ita dicit do. Alex. conſi. cxvij. vol. v. P. PAV. P. ¶ Si quando. Aduerte ſignāter quod diſpoſitio huius l. non procedit hodie, attenta diſpoſitione iuris canonici, quia iſte qui contrahit ſine decreto, contra iura mercatur, preſumitur in mala fide. c. qui contra. de re. iur. l. quemadmodum. vbi Bar. C. de agri. ⁊ cenſi. li. xj. ergo, ⁊c. c. fi. de preſcri. Ita dicit do. Ant. de bu. in conſi. xiv. inci. domina Orabilis. vbi etiam dicit quod non procederet quando tutor vel curator contraheret cū ipſo minore. Et vide quod per iſtam l. dicit Ro. idem eſſe in prodigo, qui tacuit per quinqȝ annos poſtquam effectus eſt ſane mētis, in ſingularib. ſuis inci. iudex Bononienſis.

b ALEX. ¶ Quinquennij. Per iſtam l. fuit conſultum, quod ſi iudex interdicit adminiſtrationem bonorum alicui intra certum tempus qui durante prohibitione alienat, demum vult alienationem reuocare, an poſſit: decretum fuit quod ſi intra quinquenniuȝ non fuerit reuocata, vlteriꝰ non poterit reuocari. Caſus eſt hic, ⁊ in l. j. C. de contractibus iudicum. per hoc limita l. que ab initio. ff. de reg. iur. vbi vide gl. ⁊ dum hic dicitur, quod minor non poteſt donare ſine decreto. Lud. in l. ſi ante. ſol. mat. dicit, quod forte hoc non procederet in donatione. Et licet non alleget aliquem text. mihi videtur tex. in l. cum plures. §. ſi tutor. de admi. tuto. POMA. ¶ Adde huic apoſtil. ibi, caſus eſt hic. ⁊ in l. j. ⁊ idem in verbo, aduerte. motus per iſtam l. ſic voluit Lu. Ro. in ſing. ſuo inci. iudex Bononiē

De magiſtratibus conueniendis. Rub. LXXV.

LEX I.

a **SI magiſtratus.** [a] Minores in ſubſidiū habent regreſſum contra magiſtratus, qui tutores dederunt, ⁊ etiam cōtra fideiuſſores quos pro idemnitate receperunt.